

Pliki cyfrowe audio wykorzystywane są przede wszystkim do przechowywania strumieni danych z przetworników analogowo-cyfrowych A/C lub wypełniania strumieni do przetworników cyfrowo-analogowych C/A.

Konwertery A/C C/A kodeków AC97 i kart dźwiękowych mogą pracować w trybie równoległym (strumienie danych są przetwarzane jednocześnie w obu kierunkach FullDUPLEX).

Tory sygnałowe kodeków i kart dźwiękowych (część analogowa torów oraz konwertery A/C C/A są zaprojektowane na pasmo częstotliwości akustycznych (50 - 22000)Hz.

Podstawowe parametry konwerterów A/C C/A:

1. Długość słowa przetwarzanego (b_r) – 8 bitów / 16 bitów / 20 bitów / 24 bity / zmienna dł.,

2. Częstotliwość próbkowania (zmienna, ale ograniczona do zbioru najczęściej stosowanych):

- 44 100 Hz / 22 050 Hz / 11 025 Hz
- 48 000 Hz / 32 000 Hz / 24 000 Hz / 16 000 Hz / 12 000 Hz / 8 000 Hz
- **96 000 Hz(maks.)** - Sound Blaster z procesorem DSP EMU10K2 oraz nowsze kodeki AC97

3. Kodowanie próbek sygnału (wartości chwilowych) do systemu binarnego najczęściej wykonywane jest metodą modulacji PCM lub ADPCM / MS ADPCM (ADPCM - *Adaptive Differential Pulse Code Modulation*).

4. Zakres dynamiki sygnału przetwarzanego w torach sygnałowych kart i kodeków od 50 dB do 100 dB.

$$X_{br} = 20\log_{10}(b_r)$$

$20\log_{10}(2^8) = 20\log_{10}(256) = 48\text{dB}$ – dynamika toru A/C z przetwornikiem 8-bitowym

$20\log_{10}(2^{12}) = 20\log_{10}(4096) = 72\text{dB}$ – dynamika toru A/C z przetwornikiem 12-bitowym

$20\log_{10}(2^{16}) = 20\log_{10}(65536) = 96\text{dB}$ – dynamika toru A/C z przetwornikiem 16-bitowym

Zapis/odczyt i organizacja danych (próbek sygnału) w plikach audio *.WAV zgodnie ze standardem RIFF (*Resource Interchange File Format*).

Standard RIFF wykorzystuje 4-elementowe (4 x 1bajt) pola znaczników do identyfikacji bloków pliku. Pola znaczników wypełniane są znakami ASCII. 4-bajtowe znaczniki tworzą drzewa kodu **FOURCC**. Funkcje i operatory dla znaczników FourCC zdefiniowane są w pliku nagłówkowym w **mmsystem.h**

Blok danych (*chunk*) w pliku typu RIFF wygląda następująco:

- rozpoczyna się identyfikatorem znacznika "RIFF" (4 bajty FourCC),
- pole określające długość bloku danych objętych znacznikiem RIFF (4 bajty DWORD),
- identyfikator typu znacznika (4 bajty FourCC),
- pole określające położenie bloku danych względem początku pliku (4 bajty DWORD),
- pole flag (4 bajty DWORD),

Struktura znaczników w kodzie FOURCC:

Znaczniki **RIFF** i **LIST** mają najwyższy status (*parent chunk*) w hierarchii znaczników i mogą zawierać znaczniki niższego poziomu (*subchunks*).

Przemieszczanie po drzewie znaczników umożliwiają funkcje mmioAscend i mmioDescend.

PRZYKŁADY predefiniowanych znaczników:

#define RIFFINFO_IARL	mmioFOURCC ('I', 'A', 'R', 'L')	Archival location
#define RIFFINFO_IART	mmioFOURCC ('I', 'A', 'R', 'T')	Artist
#define RIFFINFO_ICMS	mmioFOURCC ('I', 'C', 'M', 'S')	Commissioned
#define RIFFINFO_ICMT	mmioFOURCC ('I', 'C', 'M', 'T')	Comments
#define RIFFINFO_ICOP	mmioFOURCC ('I', 'C', 'O', 'P')	Copyright
#define RIFFINFO_ICRD	mmioFOURCC ('I', 'C', 'R', 'D')	Creation date of subject
#define RIFFINFO_ICRP	mmioFOURCC ('I', 'C', 'R', 'P')	Cropped
#define RIFFINFO_IDIM	mmioFOURCC ('I', 'D', 'I', 'M')	Dimensions
#define RIFFINFO_IDPI	mmioFOURCC ('I', 'D', 'P', 'I')	Dots per inch
#define RIFFINFO_IENG	mmioFOURCC ('I', 'E', 'N', 'G')	Engineer
#define RIFFINFO_IKEY	mmioFOURCC ('I', 'K', 'E', 'Y')	Keywords
#define RIFFINFO_ILGT	mmioFOURCC ('I', 'L', 'G', 'T')	Lightness settings
#define RIFFINFO_IMED	mmioFOURCC ('I', 'M', 'E', 'D')	Medium */
#define RIFFINFO_INAM	mmioFOURCC ('I', 'N', 'A', 'M')	Name of subject

Wszystkie deklaracje funkcji, zmiennych itd. Znajdują się w plikach nagłówkowych:

mmsystem.h, mmreg.h, msacm.h, mciavi.h, digitalv.h, vcr.h, vfw.h

```
#define WAVE_INVALIDFORMAT    0x00000000    nieznany format */
#define WAVE_FORMAT_1M08     0x00000001     11.025 kHz, Mono, 8-bitów
#define WAVE_FORMAT_1S08     0x00000002     11.025 kHz, Stereo, 8-bitów
#define WAVE_FORMAT_1M16     0x00000004     11.025 kHz, Mono, 16-bitów
#define WAVE_FORMAT_1S16     0x00000008     11.025 kHz, Stereo, 16-bitów
#define WAVE_FORMAT_2M08     0x00000010     22.050 kHz, Mono, 8-bitów
#define WAVE_FORMAT_2S08     0x00000020     22.050 kHz, Stereo, 8-bitów
#define WAVE_FORMAT_2M16     0x00000040     22.050 kHz, Mono, 16-bitów
#define WAVE_FORMAT_2S16     0x00000080     22.050 kHz, Stereo, 16-bitów
#define WAVE_FORMAT_4M08     0x00000100     44.100 kHz, Mono, 8-bitów
#define WAVE_FORMAT_4S08     0x00000200     44.100 kHz, Stereo, 8-bitów
#define WAVE_FORMAT_4M16     0x00000400     44.100 kHz, Mono, 16-bitów
#define WAVE_FORMAT_4S16     0x00000800     44.100 kHz, Stereo, 16-bitów
```

Organizacja danych w plikach *.WAV

Typowa struktura pliku składa się z:

NAGŁÓWEK	'R','T','F','F' + Rozmiar pliku (DWORD)
	'W','A','V','E'
	'F','M','T',' ' + rozmiar struktury formatu (DWORD)
	PCMWAVEFORMAT / WAVEFORMAT / WAVEFORMATEX (struct) itd.
DANE	'D','A','T','A' + Rozmiar bloku danych (DWORD) próbki sygnału L, P, L, P, L

PRZYKŁAD STRUKTURY BLOKU NAGŁÓWKOWEGO W PLIKU (PCM – WAVEFORM Audio) *.WAV

```
struct TWavHeader {
    char riff[4];
    unsigned int BlockSize;
    char wave[4];
    char fmt[4];
    unsigned int FormatLength ;
    PCMWAVEFORMAT pcmWaveFormat;
    char data[4];
    unsigned int DataSize;
} WavHeader ={"RIFF", 0, "WAVE", "fmt\0", 0,{ 02,02,04,04,02,02},"data", 0};
```

```
typedef struct waveformat_tag {
    unsigned short wFormatTag;
    unsigned short nChannels;
    unsigned int SamplesPerSec;
    unsigned int nAvgBytesPerSec;
    unsigned short nBlockAlign;
} WAVEFORMAT, *PWAVEFORMAT;

(FormatLength = 14)
```

```
typedef struct pcmwaveformat_tag {
    WAVEFORMAT wf;
    unsigned short wBitsPerSample;
} PCMWAVEFORMAT, *PPCMWAVEFORMAT;

(FormatLength = 16)
```

```
typedef struct tWAVEFORMATEX
{
    unsigned short wFormatTag;
    unsigned short nChannels;
    unsigned int nSamplesPerSec;
    unsigned int nAvgBytesPerSec;
    unsigned short nBlockAlign;
    unsigned short wBitsPerSample;
    unsigned short cbSize;
} WAVEFORMATEX, *PWAVEFORMATEX;

(FormatLength = 18)
```

POZOSTAŁE definicje struktur (ponad 120)

FILE *PLIKWAV;

1. `PLIKWAV = fopen("DEMO.WAV", "r+b");`

`// PWAVEFORMAT - rozmiar nagłówka + 8 bajtów ("data"+ Rozmiar bloku danych (DWORD))`

2. `fread(PWAVEFORMAT, sizeof(PWAVEFORMAT), 1, PLIKWAV);`

3. `fseek(PWAVEFORMAT, sizeof(PWAVEFORMAT), SEEK_SET);`

`unsigned char TABLPROBEK[Rozmiar bloku danych];`

4. lub

`short int TABLPROBEK[Rozmiar bloku danych];`

`//Tablica na próbki (8 lub 16 bitów) mono/stereo`

`fread(TABLPROBEK, sizeof(unsigned char)*Rozmiar bloku danych,1, PLIKWAV);`

5. lub

`fread(TABLPROBEK, sizeof(short int)*Rozmiar bloku danych, 1, PLIKWAV);`

...

Zakres zmienności wartości próbek reprezentowanych jako 8-bitowe i 16-bitowe

format		Maximum	Minimum	Średnia
8-bitów	PCM	255	0	128
16-bitów	PCM	32,767	- 32,768	0

OBSŁUGA INTERFEJSU AUDIO (WAVEFORM AUDIO INTERFACE)

Funkcje dostępu do urządzeń audio dostępne są z poziomu:

1. funkcje interfejsu API wysokiego poziomu do odtwarzania cyfrowych plików audio,
2. Funkcje interfejsu MCI (Media Control Interface) do sterowania urządzeniami multimedialnymi w PC (MIDI, CD, DV, DVD, inne) – zapewnia izolację warstwy programowej od sprzętu,
3. Funkcje Waveform Audio API (WA - API), dostęp do zasobów sprzętowych urządzeń Audio zainstalowanych w systemie operacyjnym
4. Biblioteki DirectX funkcji API:
 - DirectSound,
 - DirectMusic,
 - DirectX Audio

Waveform Audio API

Funkcje poprzedzone przedrostkiem wave na przykład: waveIn, waveOut.

Funkcje identyfikujące zasoby systemowe:

```
UINT waveInGetNumDevs(void);
```

Funkcja zwraca liczbę zainstalowanych i dostępnych przez interfejs urządzeń wyposażonych w tory przetwarzania A/C (wejścia audio); 0 – brak ; wart. niezerowa – liczba dostępnych urządzeń

```
UINT waveOutGetNumDevs(void);
```

Funkcja zwraca liczbę zainstalowanych i dostępnych przez interfejs urządzeń wyposażonych w tory przetwarzania C/A (wyjścia audio); Zwracana wartość j.w.

```
MMRESULT waveInGetDevCaps(UINT uDeviceID, LPWAVEINCAPS pwic, UINT sbwic);
```

Funkcja zwraca do struktury pwic o rozmiarze sbwic bajtów, informację o producencie urządzenia, nazwie, sterownikach, obsługiwanych formatach i liczbie wejść audio urządzenia identyfikowanego w systemie zmienną uDeviceID.

Struktura WAVEINCAPS (pwic)

```
typedef struct {  
    WORD wMid;  
    WORD wPid;  
    MMVERSION vDriverVersion;  
    CHAR szPname[MAXPNAMELEN];  
    DWORD dwFormats;  
    WORD wChannels;  
    WORD wReserved1;} WAVEINCAPS; *pwic;
```

```
MMRESULT waveOutGetDevCaps(UINT uDeviceID, LPWAVEINCAPS pwoc, UINT sbwoc);
```

Funkcja zwraca do struktury `pwoc` o rozmiarze `sbwoc` bajtów, informację o producencie urządzenia, nazwie, sterownikach, obsługiwanych formatach i liczbie wejść audio urządzenia identyfikowanego w systemie zmienną `uDeviceID`.

Struktura `WAVEOUTCAPS` (`pwoc`) zawiera te same pola co struktura `WAVEINCAPS` oraz dodatkowe pole `dwSupport` identyfikujące o opcjonalnych możliwościach wyjść audio (niezależna reg. głośności wyjść, rozdz. regulacji, regulacja szybkości odtwarzania i częstotliwości próbkowania przy rekonstrukcji sygnału).

```
typedef struct WAVEOUTCAPS_tag {
    .
    .
    pola jak w WAVEINCAPS
    .
    .
    DWORD dwSupport;} WAVEOUTCAPS; *pwoc;
```

Funkcje dostępu do zasobów systemowych:

```
MMRESULT waveInOpen(LPHWAVEIN phwi, UINT uDeviceID, LPWAVEFORMATEX pwfx,
    DWORD dwCallback, DWORD dwCallbackInstance, DWORD fdwOpen);
```

Funkcja otwierająca strumień wejściowy audio urządzenia `uDeviceID` (lub `WAVE_MAPPER`) i identyfikowany zmienną `phwi`. Format danych przekazywanych strumieniem określa struktura `pwfx`. Zmienne `dwCallback` oraz `dwCallbackInstance` określają adresy funkcji oraz instancje odwołań do których będą przekazywane komunikaty odwołań. Zmienna `fdwOpen` określa flagi dostępu do urządzenia i komunikacji odwołań (`CALLBACK_EVENT`, `CALLBACK_FUNCTION`, `CALLBACK_WINDOW` i inne).

```
MMRESULT waveOutOpen(LPHWAVEOUT phwo, UINT uDeviceID, LPWAVEFORMATEX pwfx,
    DWORD dwCallback, DWORD dwCallbackInstance, DWORD fdwOpen);
```

Funkcja otwierająca strumień wyjściowy audio (interpretacja parametrów funkcji jak przy `waveInOpen`).

Funkcje buforowania strumienia wejścia/wyjścia audio:

```
MMRESULT waveInPrepareHeader (HWAVEIN hwi, LPWAVEHDR pwh, UINT cbwh);
```

Funkcja przygotowująca bufor dla danych przekierowanych strumieniem o identyfikatorze `hwi` z przetwornika A/C. Struktura `WAVEHDR` o rozmiarze `cbwh` określa parametry bufora (adres, rozmiar poziomapełnienia, aktualny status bufora, liczbę powtórzeń i wskaźnik na kolejny bufor). Bufor należy przygotować przed wwołaniem funkcji `waveInPrepareHeader`.

```
typedef struct wavehdr_tag {
    LPSTR          lpData;
    DWORD          dwBufferLength;
    DWORD          dwBytesRecorded;
    DWORD          dwUser;
    DWORD          dwFlags;
    DWORD          dwLoops;
    struct wavehdr_tag FAR *lpNext;
    DWORD          reserved;
} WAVEHDR, *PWAVEHDR, *pwh;
```

```
MMRESULT waveInAddBuffer(HWAVEIN hwi, LPWAVEHDR pwh, UINT cbwh);
```

Funkcja wykonująca przekazanie bufora do strumienia `hwi` danych przychodzących z przetworników A/C.

```
MMRESULT waveOutPrepareHeader (HWAVEOUT hwo, LPWAVEHDR pwh, UINT cbwh);
```

Funkcja bufora dla strumienia wyjściowego (interpretacja parametrów funkcji jak przy `waveInAddBuffer`). Nie ma funkcji definicji `/waveOutAddBuffer/!`

Funkcje sterowania strumieniami:

```
MMRESULT waveInStart (HWAVEIN hwi);
```

Funkcja wyzwalająca przetwornik A/C do wypełniania buforowanego strumienia hwi próbkami sygnału analogowego podanego na wejścia audio. Funkcja wykonuje wyzwalanie bez względu czy jest przekazany bufor czy nie. Brak informacji o buforowaniu powoduje że próbki nie są nigdzie zapisywane i nie ma możliwości ich odtworzenia. Zapisywanie do buforów odbywa się zawsze od pozycji początkowej i zwracana jest informacja tylko w przypadku całkowitego wypełnienia bufora.

```
MMRESULT waveInReset (HWAVEIN hwi);
```

Funkcja wyzwalająca sygnał zatrzymania przetwornika A/C i ustawiająca wskaźnik buforowania strumienia hwi na początek bufora bez względu na jego aktualne położenie. (dotyczy wszystkich zdefiniowanych buforów).

```
MMRESULT waveInStop (HWAVEIN hwi);
```

Funkcja wyzwalająca sygnał zatrzymania przetwornika A/C i ustawiająca wskaźnik buforowania strumienia hwi w miejscu jego aktualnego położenia. (dotyczy tylko wypełnianego bufora).

```
MMRESULT waveOutWrite (HWAVEOUT hwo);
```

Funkcja wyzwalająca wypełnianie buforowanego strumienia hwo przetwornika C/A próbkami sygnału dyskretnego podanego do rekonstrukcji na wyjście audio. Funkcja wykonuje wyzwalanie bez względu czy jest przygotowany bufor czy nie. Brak informacji o przygotowanym funkcją waveOutPrepareHeader buforowaniu powoduje że wywoływana jest funkcja waveOutPause. Odczyt z buforów odbywa się zawsze od pozycji początkowej i zwracana jest informacja tylko w przypadku zakończenia odczytu z bufora.

```
MMRESULT waveOutRestart ((HWAVEOUT hwo);
```

Funkcja wznowiająca odczyt z buforów próbek do przetwornika C/A wywoływana tylko po zatrzymaniu strumieniowania funkcją waveOutPause.

```
MMRESULT waveOutReset (HWAVEOUT hwo);
```

Funkcja wyzwalająca sygnał zatrzymania przetwornika C/A - analogicznie jak w przypadku funkcji waveInReset.

Funkcje zwalniania zasobów buforowania strumieni:

```
MMRESULT waveInUnprepareHeader (HWAVEIN hwi, LPWAVEHDR pwh, UINT cbwh);
```

Funkcja zwalniana bufor dla danych przekierowanych strumieniem o identyfikatorze hwi z przetwornika A/C. Struktura WAVEHDR o rozmiarze cbwh określa parametry bufora (adres, rozmiar poziom zapełnienia, aktualny status bufora, liczbę powtórzeń i wskaźnik na kolejny bufor). Bufor można zwolnić funkcją waveInUnprepareHeader po zakończeniu przetwarzania i uzyskaniem potwierdzenia tego informacją w strukturze WAVEHDR.

```
MMRESULT waveOutUnprepareHeader (HWAVEOUT hwo, LPWAVEHDR pwh, UINT cbwh);
```

Funkcja zwalniana bufor danych dla przetwornika C/A - analogicznie jak w przypadku funkcji waveInUnprepareHeader.

Funkcje zamykania strumieni:

```
MMRESULT waveInClose(HWAVEIN hwi);
```

Funkcja zamykająca dostęp do strumienia związanego z przetwornikiem A/C i zwalniająca identyfikator uchwytu `hwi` do strumienia WAVEIN. Wykonanie funkcji wymaga zatrzymania wszystkich przetworników A/C i ustawienia wskaźników buforowania w pozycji początkowej (0). Można wykonać to funkcją `waveInReset`.

```
MMRESULT waveOutClose(HWAVEOut hwo);
```

Funkcja zamykająca dostęp do strumienia związanego z przetwornikiem C/A - analogicznie jak w przypadku funkcji `waveInClose`.

Funkcje nastaw i regulacji wzmacnienia:

```
MMRESULT waveOutSetVolume(HWAVEOut hwo, DWORD dwVolume);
```

Funkcja regulacji głośności wyjścia audio. Charakterystyka regulacji odbywa się logarymicznie i zależy od rozdzielczości regulacyjnej (4-16 bitów). Dla urządzeń z regulacją o rozdzielczości mniejszej niż 16-bitów zmiany nie są wykonywane i sygnalizowane.

```
MMRESULT waveOutGetVolume(HWAVEOut hwo, DWORD pdwVolume);
```

Funkcja odczytu nastaw regulacji głośności wyjścia audio. Zwraca wartość nastaw jak dla regulacji 16-bitowej.

```
WaveInSetProperty / WaveInGetProperty / WaveOutSetProperty / WaveOutGetProperty
```

Funkcje zmiany ustawień parametrów urządzeń audio priorytetu zmiany nastaw regulacyjnych, parametry klasyfikacji strumieni przekazujących próbki (domyślne, przekaz, audio, efekty itd.)